

Schriftelijke vragen - Voortgang ruimte voor vluchtelingen

Afgelopen dagen werd in diverse landelijke kranten geschreven (zie screenshots hieronder) over de dreigende tekorten komend jaar in de opvang van vluchtelingen. Tijdelijke locaties gaan sluiten, het aantal vluchtelingen dat een beroep moet doen op onze bescherming blijft groeien door oorlogen en klimaatrampen elders, de huisvesting van statushouders is nog altijd niet voldoende en de spreidingswet is voorlopig nog niet van kracht. Al vanaf maart lijkt er een groot probleem te zijn. De landelijke politiek doet opnieuw een groot beroep op gemeentes.

De urgentie die er nu nog meer is, is voor Progressief Woerden aanleiding om vragen te stellen aan het college over de voortgang van eerder gedane voornemens en ideeën voor mogelijke extra inspanningen.

Tijdens de themabijeenkomst van 8 september bespraken we aan de hand van raadsinformatiebrief '[D22072785 Extra inspanning huisvesting statushouders](#)' de opties om meer ruimte te bieden aan vluchtelingen. Er zou gezocht worden naar een mogelijkheid voor extra woonruimte voor tijdelijke huisvesting van statushouders en andere spoedzoekers.

1. Wat is de voortgang van deze afspraken? Is er al een locatie op het oog? Is er zicht op een vlotte realisatie hiervan zodat dit soelaas kan bieden aan de landelijke druk?

In de raadsinformatiebrief '[D22074431 Huisvesting statushouders en spoedzoekers](#)' werd aanvullende informatie gegeven over het zoeken naar oplossingen op de korte termijn. Ook voor asielzoekers. Er werden gesprekken gevoerd met het COA en regionaal om te onderzoeken wat we op korte termijn zouden kunnen doen.

2. Wat is de stand van zaken in dezen? Is het college in gesprek en zijn er concrete initiatieven, en welke dan?
3. Is het college het met Progressief Woerden eens dat we als gemeente, net als alle gemeentes, een verantwoordelijkheid hebben in het opvangen van mensen die op de vlucht zijn en een beroep doen op onze hulp en bescherming? Zijn er nog andere acties die het college zou kunnen doen als het gaat om extra opvang vluchtelingen en huisvesting statushouders?

In de opvang van vluchtelingen zijn het Steunpunt Vluchtelingen en Ferm Werk belangrijke partners.

4. Hoe is het contact met beide organisaties? Lukt het hen om ook nu al in de huidige extra opvang, ook van Oekraïense vluchtelingen, te doen wat nodig is? Welke mogelijkheden ziet het college om deze organisaties goed te ondersteunen in hun taken op het gebied van opvang en inburgering?

30 januari 2023

Progressief Woerden, Coby Franken

MIGRATIE

'Asielcrisis wordt veel ernstiger'

NRC
27-1-23

Meer asielzoekers en gebrek aan opvangplekken: de meest betrokken instanties vrezen grotere problemen dan vorig jaar.

Door onze redacteurs **Martin Kuiper** en **Romy van der Poel**

AMSTERDAM. Nederland stevent af op een „maatschappelijk ontwrichtende“ asielcrisis die nog ingrijpender zal zijn dan die van afgelopen zomer. Dat schrijven het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA), immigratiedienst IND, de politie en het ministerie van Justitie en Veiligheid in interne stukken, die zijn ingezien door NRC. Hetzelfde beeld komt ook naar voren uit gesprekken met bronnen die met asielzaken te maken hebben. Een oplossing lijkt niet in zicht.

Zo wordt gevreesd dat al binnen enkele weken voor een paar duizend asielzoekers geen opvangplek meer beschikbaar is en dat zij op straat belanden. Ongeregistreerde vreemdelingen zullen dan door het land zwerfen en met name in grote steden voor overlast zorgen. Het tekort aan opvangplekken, zo blijkt uit interne be-

rekeningen van het COA, zal elke maand met duizenden oplopen. In april zullen er, bij ongewijzigd beleid, al achtduizend opvangplekken te weinig zijn.

Asielzoekerscentra zitten al jaren vol. Er komen meer asielzoekers dan waar het kabinet op is voorbereid en de IND kampt met enorme achterstanden. De problemen in de opvang werden afgelopen zomer duidelijk zichtbaar toen honderden vluchtelingen nachtenlang voor de poort van het aanmeldcentrum in het Groningse Ter Apel sloepen. Omdat de asielopvang overal vol was, kon niemand meer bij het enige aanmeldcentrum naar binnen.

Halsoverkop zijn er afgelopen maanden duizenden opvangplekken ingericht, maar een groot deel daarvan is tijdelijk. Alleen al in februari en maart verlopen contracten van achttien opvanglocaties, met in totaal vijfduizend plekken. Het COA probeert contracten te verlengen, maar

een groot deel van de locaties zal definitief sluiten. Zo verdwijnt de asielboot in Velsen-Noord (duizend opvangplekken) en de opvang op het evenemententerrein in Biddinghuizen (veertienhonderd opvangplekken) omdat daar weer festivals worden georganiseerd. Ook zullen veel crisisnoodopvangplekken, ingericht

Alle mogelijke manieren om de opvangcrisis af te wenden, lijken uitgeput

door gemeenten, in de periode april tot juli hun deuren sluiten. Het lukt het COA vooralsnog niet om vervangende plekken te vinden.

Bovendien komen er waarschijnlijk meer asielzoekers naar Nederland dan werd verwacht. Volgens bronnen blijkt uit nieuwe prognoses dat er dit

jaar 45.000 vluchtelingen naar Nederland komen, tienduizend meer dan volgens de prognoses van het ministerie van Justitie en Veiligheid eind vorig jaar. De nieuwe prognoses worden pas volgende maand officieel vastgesteld maar vormen wel de basis voor de recente zorgen.

Alle mogelijke manieren om de opvangcrisis af te wenden, lijken uitgeput, blijkt uit de stukken. Het COA is voor het openen van opvanglocaties afhankelijk van provincies en gemeenten, maar de lokale bereidheid om een azc te herbergen is laag. De nieuwe spreidingswet, die asielzoekers eerlijker moet verdelen, zal volgens het COA in het gunstigste scenario pas volgend jaar tot verlichting kunnen leiden.

Binnenkort wordt ook op het hoogste Europese niveau over migratie gesproken. Premier Mark Rutte, die daarbij een voortrekterrol wil spelen, sprak hier donderdag al over met de Oostenrijkse kanselier Nehammer.

Ondertussen wordt nagedacht over hoe het COA schaarse opvangplekken zo goed mogelijk kan inzetten. Gekeken wordt of de bezetting in asielzoekerscentra van 91 procent kan worden opgeschroefd naar 96 procent. Maar gevreesd wordt voor de veiligheid en leefbaarheid. Ook wil het COA onderzoeken of het mogelijk is voorrang te geven aan „bepaalde groepen“ asielzoekers. Een COA-bron zegt dat gedacht kan worden aan de selectie die afgelopen zomer ook al in Ter Apel werd gemaakt: vrouwen en kinderen kregen als eerste een opvangplek. Mannen moesten buiten blijven.

Maar zelfs als die maatregelen worden genomen, zal volgens bronnen in de komende periode een tekort aan opvangplekken ontstaan. Het COA noemt de situatie „zorgelijk“ en zegt dat het „al jaren“ waarschuwt voor een tekort aan plekken.

[+] **EU spreekt over migratie** pag. 3

45.000 vreemdelingen doen dit jaar mogelijk een eerste aanvraag in Nederland

Dreigende crisis in asielopvang vergt meer solidariteit tussen gemeenten

Tekorten • Volgens de prognoses doen dit jaar meer mensen een asielaanvraag in Nederland dan in piekjaar 2015. En dus rijst de vraag: Schaffen wir das?

Johan van Heerde
redactie Binnenland

De komst van asielzoekers naar Nederland ligt op het laagste niveau van het jaar, zoals dat elk jaar zo is in de winter. Toch staat de asielopvang nu al vol in de schijnwerpers. In zijn dit jaar tienduizenden opvangplekken nodig, bleek vorige week al uit berichtgeving in Trouw. NRC deed er vrijdag een scheepje bovenop: 'Nederland streeft af op een 'maatschappelijk ontwikkende asielcrisis', koppe de krant op de voorpagina.

Is een dergelijke crisis te voorkomen? NRC heeft de hand weten te leggen op de laatste concept-prognoses van het opvangorgaan Coa. Als er niets verandert, dreigt binnen enkele weken al een tekort van duizenden opvangplekken, schijft de krant. Volgens het Coa is dat wat kort door de bocht; de strukten gaan van de situatie uit waarin niets gebeurt. 'En wij werken juist heilhard', aldus een woordvoerder.

Felt is dat de nood hoog is, erkent staatssecretaris Eric van der Burg (Asiel, VVD). Zijn probleem is dat de resultaten die hij boekte weinig hebben uitgesicht. Neemt de asielaald uit augustus. Onderdeel hiervan was dat het vertragen van gezinshereniging in twee jaar tijd zou zorgen voor ruim 12.000 minder vluchtelingen in de opvang. De teller bleef echter steken op 1.100 vertraagde gezinsleden, omdat de maatregel onwettig bleek en inmiddels is opgeschort.

Ook de langvertrachte asielopvangswet waarmee Van der Burg iedere gemeente verantwoordelijk wil maken voor de opvang van asielzoekers is er nog niet. En als de wet er eenmaal is, gaat die volgens het Coa niet eerder dan in 2024 verlichting

Vluchtelingen stonden vorig jaar buiten in de regen bij het aanmeldcentrum in Ter Apel. FOTO: KEES VAN DE VEEN

Ook de Europese Unie vrees een asielcrisis zoals in 2015

beden in de asielopvang. Ondertussen moet het aantal opvangplekken groeien van 50.000 naar 75.000. Dat is niet voor niets: dit jaar doen mogelijk 45.000 vreem-

delingen een eerste asielaanvraag in Nederland, staat in prognoses. Dat zijn er tienduizend meer dan vorig jaar en ook meer dan in 2015 toen miljoenen Syrtes naar Europa vluchten en er gesproken werd van een asielcrisis.

Dat woord nam tot nu toe lang niet iedereen in de mond. Er is een opvangcrisis, stelden veel experts en politici vorig jaar, want de regering heeft sinds 2016 bewust op de opvang bezuinigd. Dat was tragen om problemen, gaf ook staatssecretaris

De verkiezingsstrijd van maart kan leiden tot meer polarisatie

Van der Burg toe. Maar de toon verandert. Ook de Europese Unie vrees een asielcrisis zoals in 2015 en zei deze week te willen optreden tegen landen vanwaaruit

veel migranten komen. Van der Burg heeft die hulp uit de EU hand nodig: zonder Europese afspraken valt er voor Nederland weinig te beginnen tegen de komst van asielzoekers. Opzacht die Europese afspraken komen er dit jaar waarschijnlijk alsnog tienduizenden asielzoekers naar Nederland. Toch bekijkt de staatssecretaris die opgave even optimistisch als altijd. In plaats van opvangplekken voor direct, zoals vorig jaar, zegt hij nu voor over enkele maanden, zegt hij. Een van zijn opzichten is dat tijdelijke opvangplekken die aanvankelijk dit voorjaar zouden sluiten, toch langer open blijven.

Extra nieuwe opvang

Maar om te voorkomen dat de crisis uit de hand loopt en ongeregelde vreemdelingen door het land zullen zwerven, zoals NRC beschrijft, zijn veel meer nieuwe opvangplekken nodig. Dat vraagt om solidariteit van gemeenten, en vooral van gemeenten die tot nu toe niet 'ja' zeiden als Van der Burg ze belde.

De politiek moet gemeenten tot die bereidheid zien te verlokken. Dat is een complexe opdracht, aangezien verschillende partijen, onder meer in de coalitie, juist een rem op asiel willen en daarom geen voorstander zijn van een gastrij asielbeleid of gezwongen opvangplekken.

Zij worden gesteund door een meerderheid van de Nederlanders, blijkt uit meerdere peilingen. Bovendien zijn er in maart verkiezingen. Asiel wordt dan ongetwijfeld een thema, waardoor in plaats van solidariteit wellicht meer polarisatie rond het opvangstragstuk dreigt. Hierdoor wordt het heel moeilijk de tienduizenden benodigde opvangplekken ook echt te vinden, en zo een crisismoment af te wenden.

6 TEN EERSTE

Asielopvang

VK
28-1-23

Nieuwe asielcrisis verwacht komend voorjaar: tekort van duizenden bedden

Loes Reijmer
Amsterdam

Nederland wacht opnieuw een grote asielcrisis. Waarschijnlijk wordt de situatie erger dan vorig jaar, blijkt uit interne documenten in handen van de Volkskrant. Zelfs als alle noodmaatregelen werken, dreigt er in het voorjaar alsnog een tekort van duizenden bedden.

De afgelopen weken koamen de be trokken overheden en uitvoeringsorganisaties meerdere keren bijeen voor overleg. Op korte termijn is een aantal grote noodopvanglocaties sluiten, zoals de cruiserijer in Wets-Noord waar duizend asielzoekers verblijven. Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) is er tot dusver niet in geslaagd voldoende bestendige alternatieven te vinden. Bestuurders staan nog altijd niet te springen om een regulier asielzoekerscentrum te openen binnen hun gemeentegrenzen, ook de behuizingvorming in de provincies gaat traag. De spoedwet die verlichting moet brengen is nog niet door de Eerste Kamer. Ondertussen zullen er dit jaar volgens de prognoses meer asielzoekers naar Nederland komen dan in 2022.

Hilverswege maart worden er al capaciteitsproblemen verwacht en die zullen richting de zomer verder toenemen. De betrokken instanties vrezen dat Ter Apel weer vast zal lopen en dat er een waterbeddeltief zal ontstaan waarbij asielzoekers door de grote stroom gaan zwerven, met alle gevolgen van dien. In de overleggen heeft het COA nu veertien noodmaatregelen voorgesteld, zoals hotels afhuren en rijkspanden ombouwen.

Een belangrijke maatregel die ook op tafel ligt is het verleggen van de crisisnoodopvang, waarvoor de veiligheidsregio's verantwoordelijk zijn. Die zullen er al langer mee stoppen, omdat ze ook al zorg dragen voor de opvang van Oekraïners. Sowiezo vindt bijna iedereen, staatssecretaris Eric van der Burg inbegrepen, dat opvang in sportvelden en andere getrimprovisieerde locaties onwettelijk is. Zeker sinds de rechter oordeelde dat Nederland hiermee niet voldoet aan de eisen van menswaardige opvang. Al meerdere keren zijn deadlines afgesproken om de houdbaarheidslocaties af te bouwen, maar steeds worden die niet gehaald. Op 1 juni zouden de laatste sluiten, maar nu hebben de veiligheidsregio's opnieuw de vraag gekregen ze open te houden.

Grootchalige locaties

'Het enthousiasme zal niet groot zijn', zegt de Nijmegense burgemeester Huibert Bruls als voorzitter van het Veiligheidsberaad. Donderdag zullen de burgemeesters het verzoek bespreken. 'Het gaat namelijk niet alleen om het openhouden van locaties, er moeten ook nieuwe plekken gevonden worden. Tegelijkertijd ga ik ervan uit dat de colleges de vraag begrijpen. Als we het niet doen, liggen asielzoekers straks op straat of onder bruggen te slapen.'

Volgens Bruls schuilt de oplossing op de korte termijn in een aantal zeer grootchalige locaties. Desnoods moet

Van der Burg die er bij gemeenten doordrukken. Daar zou de laaggevoelste kern in moeten steunen. Maar als je niet wat een hand voor twee oordert asielzoekers al losmaakte in de Tweede Kamer, ben ik daar niet heel optimistisch over.'

De afgelopen maanden leek de rust juist een vredegevoel in de asielopvang. Geen busen die 's avonds laat door het land reden op zoek naar een onderkomen voor de passagiers, geen wethouders die te ekkere ure nog bedden in elkaar stonden te timmeren. En bovendien: geen asielzoekers die de nacht moesten doorbrengen in het gras bij het aanmeldcentrum in Ter Apel.

49 Voor echt goede opvang moet je nu al weten waar je mensen over zes maanden kunt plaatsen

Jaap Velema
burgemeester Westerstoude

Toch is burgemeester Jaap Velema van Westerstoude, de gemeente waar Ter Apel onder valt, nooit gerustgesteld geweest. De plannen waren niet concreet genoeg. Als je echt goede opvang wilt organiseren, moet je nu al weten waar je mensen over zes maanden kunt plaatsen. Dat vooruitzicht was er nooit. Hij noemt het 'sinterf' dat een op de drie gemeenten niets aan opvang doet, terwijl de problemen al twee jaar groot zijn.

Velema wil dat er verspreid over het land niet meerdere grote locaties komen maar mensen de eerste periode van hun verblijf kunnen doorbrengen. 'In Nederland zijn we in staat prachtige festivalvelden te bouwen, dat moet toch ook kunnen voor asielzoekers? Ter Apel mag niet langer een flessenhals zijn.'

Ook vindt Velema dat er een oplossing moet komen voor de kleine groep overlatende asielzoekers, vaak mannen die afkomstig zijn uit landen als Marokko en Algerije en daardoor weinig kans op asiel hebben. 'In het dorp is altijd wel draagvlak geweest voor de opvang van mensen die gevlucht zijn voor oorlog en geweld, maar nu staat de leefbaarheid onder druk. Deze week waren er weer gevluchten op het COA-terrein, tot bloeden toe. In het dorp waren er wijkdiensten en inbraakopvang in woningen en auto's. Ter Apel kan niet meer aan dan we nu al hebben. Het is te veel voor zo'n kleine gemeenschap.'